

явищами. Її реалізація дозволить пов'язати ефективність управління фінансовою стійкістю у короткостроковому періоді залежно від зовнішніх і внутрішніх факторів середовища функціонування із забезпеченням фінансової стійкості у довгостроковому періоді, що оцінена з урахуванням перспектив розвитку суб'єкта господарювання.

На завершення зазначимо, що в умовах сьогодення запорукою ефективного функціонування підприємства є управління фінансовою стійкістю. Постійне виникнення кризових явищ, посилення хаотичності змін і динамізм ринків, підвищення чутливості суб'єктів господарювання до змін у внутрішньому й зовнішньому середовищі обумовлюють необхідність врахування комплексу запропонованих теоретичних положень з управління фінансовою стійкістю підприємства в його практичній діяльності, що дозволить забезпечити: моніторинг та оцінку фінансової стійкості; аналіз причинно-наслідкових зв'язків між показниками, що вимірюють фінансову стійкість; організацію діяльності підприємства щодо забезпечення фінансової стійкості з урахуванням досягнутих результатів.

УДК 658.631.015

Н.Б. Кашена, канд. екон. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

К.С. Нікітіна, магістрант (*ХДУХТ, Харків*)

АНАЛІЗ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

В умовах трансформації економіки України та суттєвого розширення прав підприємств у галузі фінансово-економічної діяльності пріоритетності набуває спрямований пошук та інтеграція новітніх інструментів бізнес-управління, які орієнтовані на раціональне використання ресурсів, та мають потенціал підвищеної дієвості, ефективності та результативності [1]. При цьому значно зростає роль ділової активності підприємства в питаннях забезпечення необхідного рівня його конкурентоспроможності та сталого економічного розвитку. Для того, щоб розв'язати проблеми, пов'язані із забезпеченням бажаного рівня ділової активності, необхідний дієвий економічний механізм її оцінки та управління. Вагомою складовою цього механізму є аналіз ділової активності підприємства на підставі якого надається можливим виявити потенційні можливості підвищення рівня ділової активності, а також розробити заходи щодо їх освоєння для

забезпечення ефективності використання фінансових ресурсів і прискорення їх руху, просування підприємства на товарному ринку, підвищення конкурентоспроможності тощо.

Ефективність аналізу ділової активності підприємства і можливість використання його результатів в якості критеріїв обґрунтування конструктивних управлінських рішень цілком і повністю залежить від методичного забезпечення аналітичного процесу.

Під методикою аналізу внутрішнього рівня ділової активності підприємства пропонуємо розуміти чітко визначену послідовність аналітичних процедур, спрямованих на пошук потенційних резервів покращення ступеня використання виробничих ресурсів, активів і капіталу суб'єкта підприємницької діяльності.

Метою аналізу внутрішнього рівня ділової активності підприємства, на наш погляд, має бути об'єктивна оцінка, встановлення причини змін та пошук потенційних можливостей (резервів) його підвищення для забезпечення сталого економічного зростання, цінності та вартості підприємства, а також розробка заходів з їх освоєння і формування альтернативних пропозицій для вибору і прийняття раціональних управлінських рішень.

Відповідно до визначеної мети завданнями аналізу є:

- оцінка ресурсного потенціалу підприємства та ефективності його використання;
- факторний аналіз ефективності використання виробничих ресурсів, активів і капіталу підприємства (в цілому і за окремими їх видами);
- пошук потенційних резервів підвищення ефективності використання виробничих ресурсів, активів і капіталу підприємства (в цілому і за окремими їх видами);
- розробка заходів щодо практичної реалізації залучення виявлених резервів підвищення внутрішнього рівня ділової активності підприємства.

Кожна з визначених задач аналізу внутрішнього рівня ділової активності підприємства передбачає реалізацію певних аналітичних процедур, і використання відповідної системи показників та методів їх обробки.

Оцінка ресурсного потенціалу підприємства та ефективності його використання спрямована на:

- попередню оцінку рівня ділової активності на підставі визначення прийнятних темпів економічного зростання підприємства згідно «золотого правила економіки»,

– поглиблену оцінку змін наявності та ефективності використання виробничих ресурсів, активів і капіталу підприємства (в цілому і за окремими їх видами).

Поглиблену оцінку змін наявності та ефективності використання виробничих ресурсів, активів і капіталу підприємства (в цілому і за окремими їх видами) здійснюють на підставі відповідних абсолютних і відносних показників ділової активності [1]. В процесі подальшого аналізу здійснюється кількісна оцінка причин зміни показників ефективності використання виробничих ресурсів, активів і капіталу підприємства (в цілому і за окремими їх видами) та стійкості економічного зростання, тобто проводиться їх факторний аналіз.

Слід зазначити, що направленість і глибина дослідження факторних взаємозв'язків залежить від мети аналізу і потреб осіб, що приймають управлінські рішення. Зазвичай в якості факторних моделей залежності виступають алгоритми розрахунку показників віддачі виробничих ресурсів та оборотності (у кількості оборотів чи днях) активів і капіталу в цілому та за окремими їх видами. Вони можуть бути розширені залежно від глибини дослідження і потреб управління. Практичні аспекти процедурної сторони аналітичного процесу реалізуються із застосуванням аналітичних та статистичних методів: вибіркових спостережень, угруповань, середніх величин, рядів динаміки, порівняльного та інтегрального аналізу, прийомів елімінування (повних ланцюгових підстанов, абсолютних і відносних різниць, інтегральний, подовжньої участі, тощо), експертних оцінок та стохастичного факторного аналізу (кореляційний аналіз, регресійний аналіз, тощо).

В процесі подальшого аналізу здійснюють комплексну оцінку внутрішнього рівня ділової активності підприємства. Така оцінка, зазвичай здійснюється шляхом розрахунку інтегрального показника на підставі методів багатомірного порівняльного аналізу (метод Дельфі, таксономічний аналіз) чи альтернативних їм методів узагальнюючої оцінки досліджуваних об'єктів.

Завершається аналіз внутрішнього рівня ділової активності пошуком і впровадженням в практичну діяльність підприємств потенційних резервів підвищення ефективності використання виробничих ресурсів, активів і капіталу підприємства та забезпечення сталого його економічного зростання. Основу пошуку даних резервів складають результати факторного аналізу, а заходи з їх практичної реалізації обумовлюватимуться загальною політикою управління, що відповідає обраній стратегії розвитку підприємства.

Застосування на практиці вищевикладеного дозволить:

- підвищити ефективність організації аналітичного процесу оцінки наявності та ефективності використання ресурсного потенціалу підприємства;
- забезпечити наукове обґрунтування пошуку резервів підвищення ефективності використання виробничих ресурсів, активів і капіталу для забезпечення сталого економічного зростання, цінності та вартості підприємства;
- розробляти заходи з практичної реалізації виявлених резервів і формувати альтернативні пропозиції для вибору і прийняття раціональних управлінських рішень.

Інформаційні джерела:

1. Sopko, V. V., Kashena, N. B., & Chmil, H. L. (2018). Theoretical aspects of performance assessment of company capital management. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*, 2(25), 350-356.

2. Ділова активність підприємства: сутність та методика аналізу : монографія / Н.Б. Кашена, О.О. Горошанська, Т.В. Польова [та ін.]. - Х.: Видавництво Іванченка І.С., 2016. – 196 с.

УДК 336.77

Р.В. Короленко, канд. екон. наук (ДВНЗ «КНУ», *Кривий Ріг*)

І.М. Ухова, здоб. вищ. осв. (ДВНЗ «КНУ», *Кривий Ріг*)

СТАН ТА ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ В УКРАЇНІ

Фінансова та політична нестабільність, в умовах якої перебуває Україна в останні декілька років, зумовила появу глибоких кризових явищ у банківській діяльності: тотальна недовіра клієнтів, збільшення частки проблемних активів на балансі банків і, як результат, від’ємний фінансовий результат.

Кредитні операції відіграють важливу роль у розвитку банківської системи та економіки країни. Кредит сприяє ефективному використанню обмежених ресурсів, розвитку різних галузей народного господарства та є основним джерелом формування оборотного капіталу малих та середніх підприємств. Найрозповсюдженими фінансовими установами, що здійснюють кредитування в Україні, є комерційні банки.